

JOHAN ANDERSEN

**ZONDER
GENADE**

HarperCollins

Voor het papieren boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC® om verantwoord bosbeheer te waarborgen.
Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam.

Copyright © 2020 Johan Andersen
Omslagontwerp: zero-media.net, München
Omslagbeeld: © Mark Owen/Trevillion Images (rennende man); © Steven Wang/EyeEm/Getty Images (achtergrond);
© FinePic® (portret man)
Foto auteur: Quintalle Nix
Zetwerk: Mat-Zet B.V., Huizen
Druk: Scandbook UAB, Lithuania

ISBN 978 94 027 0496 9
ISBN 978 94 027 5947 1 (e-book)
NUR 305
Eerste druk mei 2020

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises ULC.
* en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het e-book is beveiligd met zichtbare en onzichtbare watermerken en mag niet worden gekopieerd en/of verspreid.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

I

De man haastte zich door de menigte die zich langzaam langs de peepshows en hoeren op de Oudezijds Voorburgwal voortbewoog. Hij bedwong de neiging achterom te kijken terwijl hij zich door een groep dronken Engelsen wrong, handen diep in de zakken en zijn hoofd zo diep mogelijk in de opstaande kraag van zijn jas getrokken. Zo zou hij niet opvallen, want er waren er meer als hij, mannen die liever niet gezien wensten te worden in het hart van onzedelijk Amsterdam.

Hij dwong zichzelf tot kalmte en haalde diep adem. Het was net na enen op een zondag, het was begin mei, het was lekker weer en er was genoeg volk op de been om hem onzichtbaar te maken voor zijn achtervolgers.

Het koffertje dat hij stevig in zijn linkerhand had geklemd, voelde zwaar aan. Hij controleerde voor de zoveelste keer of de sloten van het koffertje nog wel dichtzaten en of de handboei waarmee hij het aan zijn linkerpols had bevestigd nog wel goed gesloten was.

Daar moest hij ook maar eens mee ophouden. Het viel te veel op. Hij was gewoon een zakenman die na een lange dag vergaderen op zijn gemak het aanbod aan erotisch vertier kwam verkennen. Er waren er meer als hij. Hij zou niet opvallen.

Maar het moeilijke stuk moest nog komen. En zo heel ver zaten ze niet achter hem.

Hij passeerde de Casa Rosso. Hij twijfelde even, keek snel over zijn schouder en sloeg toen resoluut rechts af, de Barndesteeg in. Hier waren veel minder mensen en hij maakte van de gelegenheid gebruik om een korte sprint te trekken. De panden van zijn openvallende jas wapperden achter hem aan en het koffertje sloeg pijnlijk tegen zijn dij.

Afstand nemen. Hij moest zo veel mogelijk afstand nemen. Als hij het centraal station zou bereiken had hij een kans.

De hoeren achter de ramen keken hem ongeïnteresseerd aan terwijl hij aan het

einde van de steeg even stil bleef staan om op adem te komen en het zweet van zijn voorhoofd te wissen. Ze leken aan te voelen dat hij geen potentiële klant was.

Het koffertje zat nog veilig dicht.

Hij nam een paar kostbare momenten langer de tijd om zichzelf weer te kalmeren en het gevoel van paniek te onderdrukken. Hij was een professional. Dit was waarvoor hij was opgeleid. Er was niets aan de hand. Maar het was beter het zekere voor het onzekere te nemen. Op een donkere hoek knielde hij en opende het koffertje. Hij haalde er twee dikke enveloppen uit en schreef er een adres op met een pen die hij uit zijn binnenzak haalde.

Kalm liep hij de Nieuwmarkt op en hij vond een nieuwe menigte om zich in te verschuilen. Hij stopte bij de eerste brievenbus die hij zag en gooide de enveloppen erin. Hij liep langs de Waag en koos de Zeedijk, waar het zo druk was dat hij maar langzaam vooruitkwam. De menigte maakte hem onzichtbaar, maar zorgde er ook voor dat hij zelf niemand meer aan kon zien komen. Hij zou er dus op moeten vertrouwen dat hij inmiddels voldoende afstand had genomen.

Hij liet zich door de menigte meedrijven richting centraal station. Bij de brug over de Oudezijds Kolk aarzelde hij even. Als hij de Zeedijk verder zou volgen, zou hij uitkomen op de Prins Hendrikkade en het station via de hoofdingang naderen. Hij kon ook rechts afslaan en de Oudezijds Kolk nemen om het station via de zijingang binnen te gaan. Bij de hoofdingang zou het drukker zijn, maar als ze het station in de gaten zouden houden, zouden ze waarschijnlijk voor de hoofdingang kiezen. Hij dacht niet dat ze voldoende mensen beschikbaar zouden hebben om alle ingangen te controleren. Nog niet, in elk geval.

Maar op de Oudezijds Kolk liepen nauwelijks mensen.

Het zou een fatale fout zijn om zijn vijanden te onderschatten. Hij was gevluucht voordat ze ontdekt hadden wat hij gestolen had, dat wist hij zeker, maar ze waren niet dom. Het was haastwerk geweest en hij had zijn sporen niet uit kunnen wissen zoals hij had moeten doen. Nee, ze wisten wat er weg was en dat hij de dief was. En als ze hem te pakken kregen, hoefde hij niet op enige vorm van genade te rekenen.

Hij maakte zich geen illusies, daarvoor deed hij dit werk al te lang en had hij al te veel gezien. En hij had ook geen medelijden met zichzelf; hij had geweten wat de risico's waren toen hij aan de klus begon.

Aarzelen was dodelijk. Hij koos de Oudezijds Kolk en liep de gracht op. Hij zette zijn kraag weer op en liep langs de fietsen die langs het donkere water ge-

parkeerd stonden. De terrassen van de cafés waren al opgeruimd en de straat was verlaten. Hij passeerde de achtergevel van de Nicolaaskerk en zag de verlichte torentjes van het centraal station voor zich opdoemen.

Hij keek achterom. Niemand. Hij was alleen. Zijn hart klopte in zijn keel en het zweet liep over zijn rug. Hij begon te geloven dat hij een kans maakte.

Hij liep langs de Schreierstoren en wilde juist de Prins Hendrikkade op lopen toen twee gedaanten uit de schaduw van de toren opdoken en hem besprongen. Hij hief zijn handen, maar het was te laat. Een klap op zijn hoofd en alles werd donker.

Hij kwam met een schok bij toen hij een plens water in het gezicht kreeg. Sputterend en proestend schudde hij zijn hoofd om het water uit zijn ogen te krijgen, maar hij hield daarmee op toen zijn bonkende hoofdpijn hem weer bijna het bewustzijn deed verliezen.

Hij zat op een eenvoudige houten stoel die aan de vloer vast leek te zijn gemaakt. Zijn benen en linkerarm waren stevig vastgebonden. Iemand had zijn eigen kleren vervangen door een wit gewaad, dat ruw aanvoelde op zijn blote huid. Hij veegde met zijn vrije arm het laatste beetje water van zijn gezicht en keek om zich heen.

De stoel stond aan de lange zijde van een tafel die in het midden van een ruime kelder stond. De muren waren van baksteen en de vloer van ruw beton. Een peertje aan een elektriciteitsdraad boven de tafel zorgde voor licht. Het rook muf en bedompt, alsof in de diepe schaduwen die de muren in een schemerduister hulden, de schimmel welig tierde.

Zijn hoofdpijn trok langzaam weg en zijn blik werd scherper. Wat eerst niet meer dan vage vormen tegen de muur tegenover hem waren, veranderde langzaam in de meest buitenissige martelwerktuigen. Een kruis met banden voor enkels en polsen was tegen de muur geschroefd, net als een houten stellage met allerlei uitstekende metalen delen en leren banden. Daarnaast hing een stellage met diverse gereedschappen, zoals tangen, hamers en priemen.

Maar het meest verontrustend waren de donkere bloedvlekken op de vloer onder het kruis en het rek.

Hij wist dat ze hem niet in leven zouden laten als hij gepakt werd. Maar dit had hij niet verwacht. En al was hij getraind in het doorstaan van ondervragingen, hij betwijfelde of hij tijdens een langdurige marteling met dit soort instrumenten zijn mond zou kunnen houden.

Achter hem ging er een deur open. Er kwam iemand binnen die langzaam om de tafel liep en op een stoel tegenover hem ging zitten. Het was een lange man, met kortgeknipt zwart haar. Hij was volledig in het zwart gekleed: zwarte jeans en een ouderwetse coltrui, met daarover een zwart jasje. Zijn gezicht had geen opvallende kenmerken en was weliswaar niet getekend door ouderdom maar had ook niet meer de frisheid van de jeugd, waardoor het onmogelijk was zijn leeftijd te raden. Hij leunde achterover en trok ontspannen aan een sigaret.

De man voelde zijn benen langzaam gevoelloos worden door de stevig aangesnoerde banden waarmee hij aan de stoel gebonden was. Zijn ogen schoten van de rokende man naar de martelwerktuigen achter hem.

De rokende man ving zijn blik en glimlachte. 'Dat je dat soort dingen in Nederland tegenkomt,' zei hij. 'Dat moet een hele verrassing zijn, nietwaar?'

Zijn stem was niet laag en niet hoog, zijn Nederlands was accentloos en het was onmogelijk te raden waar hij vandaan kwam. Het enige wat hij kon zeggen, was dat hij niet uit het Midden-Oosten leek te komen, zoals zijn achtervolgers. En dat bood misschien enige hoop.

De man pakte het pakje sigaretten dat hij voor zich op tafel had gelegd en bood hem er een aan. 'Een slechte gewoonte,' zei hij. 'Maar ik vind het erg rustgevend.'

De gebonden man schudde zijn hoofd, hoewel hij snakte naar een sigaret. Er kon van alles en nog wat in die sigaret gestopt zijn om hem te verdoven en hem te laten praten.

'Wat doe ik hier?' vroeg hij schor. 'Je lijkt me niet een van hen. Kun je me helpen ontsnappen? Het is van het grootste belang dat ik hieruit kom.'

Het was het proberen waard, al wist hij diep in zijn hart wel hoe de vork in de steel zat. Er was iets in de houding van de man tegenover hem wat hem alle hoop deed verliezen. De man drukte zijn sigaret uit op het tafelblad dat getekend was door talloze brandvlekken en krassen, en schudde langzaam zijn hoofd, waarbij hij een gezicht trok alsof het hem speet en hij er verder ook niets aan kon doen.

'Nee,' zei hij. 'Helaas. Ik ben hier eigenlijk om je ervan te overtuigen dat het beter is om mee te werken.' Hij maakte met zijn duim een gebaar naar de martelwerktuigen achter hem. 'Je zult me wel niet geloven, maar het is echt beter voor iedereen.'

'Je werkt voor hen?'

De man glimlachte. Hij had een makkelijke en aanstekelijke glimlach. In an-

dere omstandigheden zou hij die hebben beantwoord. ‘We werken voor elkaar, zou je kunnen zeggen.’

Hij reikte onder zijn stoel en haalde het koffertje tevoorschijn dat de gebonden man met zich mee had gezeuld. Hij legde het tussen hen in op tafel en klikte het open.

‘Met een koffertje op de vlucht,’ zei de man in het zwart kalm. ‘Net als in de film.’ Hij pakte er een voorwerp uit en legde het op tafel. Een mobiele telefoon. En daarna nog een telefoon. Een aantal harde schijven en USB-sticks. ‘We weten allebei wat dit is. En wat het voor hen betekent. Het is genoeg om je doodvonnis te tekenen, maar dat wist je natuurlijk al. Een professional als jij. Mijn vrienden zijn helaas niet zo flexibel. Maar als je me alles vertelt wat je weet, kan ik je misschien een al te lange lijdensweg besparen. Dood ga je toch. Maar een waardig einde is heel wat waard, toch?’

Hij spuugde de man in het zwart in het gezicht. Het was een reflex, meer niet. Een laatste daad van verzet. Als hij dan toch moest sterven, dan maar met stijl. ‘Geef me een sigaret.’

De man in het zwart glimlachte en veegde langzaam het speeksel uit zijn ogen. Daarna stak hij een sigaret tussen de lippen van de gebonden man en stak die aan.

‘Is dit werkelijk nodig?’

De man knikte. ‘Natuurlijk. Je weet hoe dit soort dingen gaan. Er zijn rituelen die we moeten volgen, hoe ouderwets ook. Het zijn trotse mensen. Ze verlangen een zekere hoeveelheid pijn om hen te compenseren voor het ongemak dat je hun bezorgd hebt. En een heel grote hoeveelheid pijn voor de schande die je hun hebt aangedaan door hun vertrouwen te beschamen. Het is trouwens opmerkelijk dat je dat had gewonnen. Werkelijk, een hele prestatie.’

De man stak een nieuwe sigaret op en inhaleerde diep. ‘Je weet wat ik van je wil weten. En als je een pil bij je had gehad, zou je die wel gebruikt hebben. Dus er rest je niets anders dan vertellen wat je weet in ruil voor een snelle kogel.’

De gebonden man hief zijn hoofd. Hij voelde zich verrassend kalm. Wilde zich niet zomaar overgeven. ‘En hoe weet ik dat ik niet alsnog eindig als hoofdpersoon in een onthoofdingsfilmpje op YouTube?’

‘Dat doen ze niet meer. Andere tak ook, trouwens. ISIS beschouwen ze hier een beetje als hun onhandige neefjes. Vol goede bedoelingen, maar niet zo snugger. Maar het antwoord is natuurlijk dat je dat niet kunt weten. Je moet op mij vertrouwen.’

*‘Alsof ik daar enige aanleiding toe heb. Waarom sta jij eigenlijk aan hun kant?’
De man in het zwart haalde zijn schouders op en blies langzaam een rookpluim uit. ‘Ik heb zo mijn redenen.’*

‘Geld zeker.’

‘Geld is een bijzaak. Nee, ik doe dit uit overtuiging.’

‘Hoe kun je ervan overtuigd zijn dat het juist is wat deze jakhalzen van plan zijn te doen? Je weet toch wat ze van plan zijn? De gevolgen die het gaat hebben? De slachtoffers die gaan vallen?’

De man glimlachte weer. ‘Ik zei ook niet wáár ik precies van overtuigd ben.’ Hij haalde een pistool uit de binnenzak van zijn jasje en legde het voor zich op de koffer, die hij inmiddels had dichtgeklapt. Het was een ouderwets ogend wapen met een bruine kolf en geluiddemper. Een Luger. Daarna reikte hij nogmaals in zijn jasje en haalde een kleine digitale camera tevoorschijn die hij naast het pistool op tafel legde. ‘Maar de deal blijft staan. Een paar antwoorden in ruil voor een snelle dood.’

De gebonden man keek naar het pistool en daarna naar de martelwerktuigen. Het was belangrijk dat hij niets zou vertellen. Hij wist niet veel, maar genoeg om lopende operaties in gevaar te brengen. En deze man was gevaarlijk. Hij moest iets verzinnen om hem tegen te houden, om te voorkomen wat de groep waartoe hij behoorde van plan was te doen.

‘Wat wil je van me?’

‘Ik weet wat je gestolen hebt. Maar niet wat je digitaal hebt verstuurd. En aan wie. Tot welke organisatie behoor je? Je bent diep undercover, dus je hebt maar een enkele contactpersoon die weet wat je gedaan hebt. Als je iemand op de hoogte hebt gebracht van wat je ontdekt hebt, is het deze persoon. Wie?’

De gebonden man keek weer naar het pistool en trok zenuwachtig aan zijn sigaret. Hij leek geen kant op te kunnen. Maar er was een idee bij hem opgekomen. Hij had een enkel voordeel. Hij had een pil bij zich die hij op elk moment kon gebruiken.

‘Alles zit in mijn koffer,’ zei hij. ‘Ik had geen gelegenheid om iets te versturen. Werd te vroeg ontdekt. Daarom ging ik ervandoor. Dat weet je. Ik was eigenlijk nog niet klaar, maar jullie planning dwong me snel te handelen.’

‘En aan wie rapporteer je?’

De gebonden man aarzelde even. Hij moest overtuigend zijn. Hier hing alles van af. Iemand had hen getipt. Niet zijn contactpersoon, daar was hij zeker van.

Maar toch... Wie dan wel? Het betekende dat hij niemand meer kon vertrouwen. Toen hij dat ontdekt had, had hij geweten dat het tijd was te vluchten. Er was er maar één die de man voor hem kon stoppen. Hij hoopte dat hij hem zou vergeven. Maar als één persoon in staat was te doen wat er gedaan moest worden, dan was hij het. Hij hoopte dat hij voldoende bewijs had verzameld.

‘Hamer. Eugène Hamer.’

De man in het zwart knikte langzaam en glimlachte toen. ‘Weet je, ik denk dat ik je geloof.’ Hij nam de camera en nam snel een aantal foto’s van de gebonden man. Daarna pakte hij zijn pistool en richtte dat op het hoofd van de man tegenover hem. De gebonden man voelde tranen over zijn wangen lopen. Hij had altijd geweten dat zijn werk gevaarlijk was en al had hij maatregelen getroffen voor omstandigheden zoals deze, toch had hij nooit gedacht dat het zo met hem af zou lopen.

Hij had het verknoeid. Nu was het aan Hamer.

‘In elk geval ga je als een dapper man,’ zei de man in het zwart. Hij plaatste zijn vinger aan de trekker. Liet daarna zijn pistool zakken en schoot de man in de buik. Daarna riep hij luid iets in het Arabisch.

De gebonden man kromp ineen en sloeg verbijsterd zijn rechterhand voor de wond, waar het bloed in een dikke stroom uit begon te lopen.

Hij hoorde mensen binnenkomen.

‘Doorzoek hem,’ hoorde hij de man in het zwart in het Engels zeggen. ‘Grondig. Kijk of hij iets op zijn lichaam verstoep heeft. Zorg daarna dat hij gaat praten. Je hebt nog een uur, schat ik, voordat zijn buikwond hem fataal wordt. Gebruik de tijd goed. Dump hem daarna in de gracht.’

Het antwoord kwam in een mengelmoes van Arabisch en Engels.

De gewonde man verzette zich tegen de helse pijn in zijn buik en richtte zich op. Zijn tong zocht naar de valse kies die een snelwerkend gif bevatte. Ouderwets maar effectief.

Er was nog één ding dat hij wilde weten. ‘Hoe noemde die man je net?’ vroeg hij schor. ‘Vertel me dat dan in elk geval.’

De man glimlachte, maar antwoordde niet. In plaats daarvan stond hij op, liep naar hem toe met het koffertje en bevestigde dat met een snelle beweging aan zijn linkerpols. Daarna deed hij een stap terug.

‘Mijn naam?’ vroeg hij en hij glimlachte weer. ‘Een koosnaampje dat ze me gegeven hebben. Ze noemen me de Jakhals.’

1

Woensdag 20 mei

Eugène Hamer parkeerde zijn Audi A6 naast een bushalte die voor de gevel van een helderblauw geschilderde fabriekshal stond. Verderop werd de weg geblokkeerd door politiewagens en de witte busjes van de forensische opsporingsdienst. Hij stapte uit en keek op zijn horloge. Kwart over negen en een paar seconden.

Hij pakte zijn leren jas van de achterbank om zich te beschermen tegen de lichte miezer en de stevige oostenwind. Het goede lenteweer van de afgelopen weken was die nacht omgeslagen door een onverwachte depressie die over West-Europa dreef. De hemel was donkergrijs en het zag ernaar uit dat er nog veel meer regen zou vallen. Nadat hij zijn jas had aangetrokken en zijn identiteitsbewijs om zijn nek had gehangen, sloeg hij de kraag op en slalomde tussen de auto's door naar de plaats delict.

Fakir & Van Roosmalen Oude Metalen was gevestigd op een naamloos industrieterrein aan de rand van Amsterdam waar het enige wat opviel het uitbundige aanbod van eenvormigheid en de hang naar conformiteit was. Formeel behoorde dit industrieterrein tot de gemeente Zaandam en niet tot Amsterdam. Het hing als een ongewenst lichaamsdeel aan de onderkant van Zaandam, omsloten door het IJ en de Noorder IJpolder en was aan de bovenkant begrensd door een brede strook groen met een park en een sportcomplex. Geen gebied waar hij ooit zonder een heel goede reden zou komen.

Hamer keek om zich heen. Boven de platte daken aan het einde van de straat waren de toppen van de opslagtanks van de Petroleumhaven aan de overkant van het IJ nog net zichtbaar. Een paar kilometer verderop stonden de windmolens van de Zaanse Schans, het symbool voor de Hollandse nijverheid van weleer.

Het bedrijf bestond uit een bescheiden kantoor van twee verdiepingen met ernaast een loods van een meter of twintig breed, met in het midden een roldeur die breed genoeg was voor een forse vrachtwagen. Een doorgang aan de zijkant van het bedrijf voerde naar een opslagterrein aan de achterkant waar stapels oude metalen zichtbaar waren. Onder normale omstandigheden een onopvallend gebouw op een doorsnee-industrieterrein. Maar dit waren geen normale omstandigheden. Achter de grauwe bakstenen van het kantoorgebouw en de blauwe golfplaten van de loods bevonden zich vier levenloze lichamen, mannen die volgens de eerste berichten die hij vanochtend van Raaf had ontvangen op gruwelijke wijze en onder verdachte omstandigheden waren gedood.

Onder verdachte omstandigheden gedood. Een eufemisme dat Raaf gebruikte om aan te geven dat er spionage of terrorisme in het spel was. En daarom was hij gebeld.

Hamer liep langs het gebouw naar achteren en trof Neli bij de achterdeur, waar ze driftig in een aantekenboekje stond te schrijven, terwijl ze af en toe over de rand van haar bril gluurde naar de stapels oud metaal die niet ver bij haar vandaan metershoog stonden opgetast. Het rook hier naar olie, benzine en smeer, een sterk ruikend mengsel dat Hamer op zijn tong en achter in zijn keel kon proeven. Ze leek hem niet op te merken en hij bleef op een paar meter afstand staan om haar te kunnen observeren.

Neli Panka. Hij had haar niet meer ontmoet nadat hun vorige zaak tot een abrupt einde was gekomen. Hij had haar de eer gegund voor het pakken van Nimrod, de beruchtste seriemoordenaar in de geschiedenis van de Nederlandse misdaad, iemand die zich kon meten met zijn beruchte Amerikaanse tegenhangers die iedereen kende, zoals Ted Bundy, Jeffrey Dahmer, Son of Sam en de Zodiac Killer. Het had haar carrière bepaald geen kwaad gedaan, zoals hij de afgelopen maanden in de kranten had kunnen lezen.

Uiterlijk leek ze niets veranderd. Lang en pezig, met een wilde bos kroezend haar, een donkere huid en een gezicht dat altijd een beetje leek te fronsen, alsof ze alles wat ze zag automatisch wantrouwde. Ze droeg zoals altijd een veel te wijd mannenoverhemd, vandaag zacht mintgroen, dat onder het openstaande witte pak dat forensisch rechercheurs droegen zichtbaar was, en een grote bril met een zwaar hoornen montuur die voortdurend naar het puntje van haar neus gleed.

Eerder interessant dan aantrekkelijk. Nee, niet interessant. Fascinerend.

Hij schraapte zijn keel. Ze keek verstoord op en draaide zich vervolgens naar hem om. Haar gezichtsuitdrukking veranderde niet terwijl ze hem even zwijgend opnam, maar uit haar lichaamshouding kon hij afleiden dat ze niet blij was hem te zien. Nadat ze de stilte net een paar seconden langer had laten duren dan comfortabel was, liet ze haar aantekeningenboekje in de borstzak van haar overhemd glijden en stak haar pen in haar haren.

Ze keek even snel om zich heen om te zien of er iemand binnen gehoorsafstand stond. 'Ik had het kunnen weten,' zei ze hees. 'De eerste echt grote zaak na Nimrod en wie komt er weer opdagen als het bloed nog niet is opgedroogd?'

Hamer glimlachte. 'Ook blij om jou weer te zien,' antwoordde hij. 'Ik weet dat je diep in je hart staat te juichen.' Hij liep naar haar toe en stak zijn hand uit. 'Inspecteur Panka,' zei hij, terwijl hij haar de hand schudde. 'Hans Dekker is de naam.' Hij hield het identiteitsbewijs om zijn nek even omhoog. 'Ik heb veel over je gehoord. De beste die er is, is mij verteld.'

Ze tuitte fronsend haar lippen en bestudeerde zijn legitimatiebewijs. 'Team Criminele Inlichtingen. Toe maar. Poehpoeh. Misschien heb ik ook van jou gehoord. Was je hiervoor niet adviseur van Defensie? Een mooie promotie. Voor échte rechercheurs is het een droom om bij het TCI terecht te komen.' Ze keek op en bestudeerde zijn gezicht. 'Vreselijk haar, trouwens. Ik vond je blond veel leuker. En die paardenstaart, nee. Gewoon nee. En die baard al helemaal niet.' Ze schudde haar hoofd. 'Het is het allemaal net niet. Je ziet eruit als een leraar Duits die zijn hippieverleden niet los kan laten. Maar niemand zal je langer dan twee tellen aankijken en dat zal wel de bedoeling zijn. Overigens, het is hóófdinspecteur Panka.'

Onwillekeurig gleed zijn hand over zijn lange haren die hij zwart had geverfd. Hij kende haar goed genoeg om te weten dat ze hem nu uitdaagde en hij kon aan de toon van haar stem horen dat ze boos op hem was.

'Ik heb tijdens de zaak-Nimrod net iets te vaak in de krant gestaan,' zei hij. 'Het was dus tijd om mijn uiterlijk wat drastischer te veranderen. In het kader van anonimiteit. En ditmaal dus ook een nieuwe naam. Geen Eugène Hamer meer.' Hij keek haar in de ogen. 'In elk geval, ik ben oprecht blij je weer te zien, ook al heb ik al die tijd niets van me laten horen.'

Ze liet zijn legitimatiebewijs weer op zijn borst vallen. Toen zuchtte ze en een deel van de spanning leek uit haar houding te verdwijnen. 'Eerlijk gezegd,' zei ze, 'weet ik niet of ik wel zo blij ben jou te zien. Ik bedoel, ja, ik ben blij je

te zien. Maar niet hier en niet nu. Ik heb hetzelfde gevoel als ik had toen ik je voor het eerst ontmoette, aan het begin van de zaak-Nimrod. Dat je hier bent om deze zaak van me af te pakken. En gezien wat er binnen is gebeurd, had ik eigenlijk wel verwacht dat er uiteindelijk een of andere geheime dienst op zou komen dagen, maar niet zo snel en niet jullie. Wat heeft Raaf je verteld?’

‘Niet al te veel,’ antwoordde Hamer. ‘Dat het een grote zaak was. Eentje van internationaal belang. Haast geboden. Snel in je auto, opschieten, anders verknoeit de politie het onderzoek nog voor het goed en wel begonnen is.’

‘Zo praat je niet over je baas,’ zei ze. ‘En er is ongetwijfeld meer, maar dat ga je me vast niet vertellen.’

Hij haalde glimlachend zijn schouders op en antwoordde niet. Om eerlijk te zijn wist hij niet veel meer dan wat hij haar nu had verteld. Raaf had hem die ochtend in alle vroegte gebeld en hem de opdracht gegeven zich bij Neli te voegen om het onderzoek te kunnen sturen, maar hij had hem nog geen volledige briefing gegeven. Hij had hem gezegd zijn ogen en oren open te houden en alle verdachte zaken aan hem te rapporteren, zonder daarbij te vermelden waar hij precies op moest letten. Hij had de eerste foto’s gezien, had Raaf gezegd, en hij had reden zich zorgen te maken. En daar moest Hamer het mee doen.

Typisch Raaf, die zijn hele werkende leven had doorgebracht bij een van de vele contraspionage- en antiterrorismediendiensten in Nederland en geen woord meer gebruikte dan strikt noodzakelijk was. En dit soort behoedzaamheid was belangrijk voor de dienst waar ze nu allebei toe behoorden: NATE, de Nederlandse Antiterreureenheid, die na 9/11 door Defensie was opgezet om volledig onafhankelijk onderzoek te doen naar alles wat de nationale veiligheid kon bedreigen, van terroristen tot vreemde mogendheden, en zelfs naar Nederlandse veiligheidsdiensten als de AIVD en de MIVD.

En vanwege die laatste opdracht, het in de gaten houden van het eigen nationale veiligheidsapparaat, wisten maar weinig mensen af van het bestaan van deze dienst. Als hij ergens voor gepakt zou worden, zou de Nederlandse overheid zijn bestaan met kracht ontkennen. Hans Dekker? Nooit van gehoord. Eugène Hamer? Kennen we niet.

Dat was het belangrijkste gevolg van de terreur van de afgelopen decennia. Iedereen was verdacht, je kon niemand meer vertrouwen, zelfs je eigen mensen niet. Het gevaar kon feitelijk overal vandaan komen.

‘Laten we het zo zeggen,’ zei hij. ‘Het bestrijden van terrorisme heeft...’

Maar voordat hij zijn zin kon afmaken, ging de achterdeur open en kwam er een man naar buiten die Hamer dacht te herkennen als een van de rechercheurs uit Neli's team. Hij bleef bij de deur staan.

'De lijkschouwer is klaar,' zei de man tegen Neli, zonder Hamer meer dan een vluchtige blik te gunnen. 'Hij vraagt of je hem nog nodig hebt. Hij wil weg. Zijn zoon speelt een belangrijke wedstrijd vanmiddag of zoiets. Voetbal.'

Neli schudde haar hoofd. 'Jammer voor hem. Laat hem in de buurt blijven. Ik wil hem zo nog spreken.' Ze knikte naar Hamer. 'Dit is Dekker van het TCI. Hij komt ons helpen. Ik geef hem even een korte rondleiding.'

De man trok zijn wenkbrauwen op, maar liep vervolgens weg zonder iets te zeggen.

'Goed idee,' zei Hamer. 'Het is tijd om te ontdekken waarom Raaf zo opgewonden was vanochtend.'

De vier lichamen waren aan hun nek opgehangen aan een touw dat was vastgemaakt aan takels die met zware kettingen bevestigd waren aan rails die kris-kras over het plafond liepen, en die normaal gesproken bedoeld waren om zware lasten eenvoudig door de hele loods te kunnen verplaatsen. Ze hingen keurig op een rij voor de brede roldeur aan de voorkant van de loods, hun voeten een paar centimeter boven de vloer en hun gezicht naar binnen gericht. De mannen waren naakt en hun armen waren op hun rug gebonden. Alle vier hadden ze een donkere huid en een ruige baard.

Het was duidelijk dat ze gemarteld waren. Hun buik was opengesneden geweest en later met grove steken weer dichtgenaaid, waardoor de ingewanden er op sommige plekken nog uit puilden. Er was een bloederig orgaan aan een koord om hun nek gehangen. Hamer duwde voorzichtig tegen een van de mannen aan, die daardoor langzaam begon te schommelen. Zijn ledematen leken vrij te bewegen. Nog geen lijkstijfheid dus. Alle vier waren ze in het hoofd geschoten, precies tussen de ogen. Hamer deed een paar stappen terug en nam alles nog eens goed in zich op.

Neli stond op enige afstand naar hem te kijken, haar armen afwachtend over elkaar geslagen. Ze kende hem inmiddels goed genoeg om te weten dat ze hem in dit soort gevallen gewoon zijn gang moest laten gaan. Naast haar stonden de twee forensisch rechercheurs die plaats hadden moeten maken voor Hamer en die hem nu met een nijldige frons bekeken.

Hamer bestudeerde de hangende mannen nog eens nauwkeurig. Hun buik was van de schaamstreek tot het borstbeen opengesneden. Met een snee van die grootte kon het niet anders dan dat de ingewanden eruit gevallen waren, of eruit gehaald. Het was een vorm van marteling die al millennialang bedreven werd, maar hij had nog niet eerder gehoord van een geval waarbij de darmen teruggeplaatst waren en de wond weer was dichtgenaaid.

Er lag nauwelijks bloed op de vloer, niet meer dan wat spetters. Het was hem inmiddels duidelijk dat het ding dat op hun borst hing een tong was. Ook rond hun mond en hals was nauwelijks bloed te zien. Ze waren dus al dood toen ze hier werden opgehangen. Hij schudde zijn hoofd. Nee, hij moest niet te snel zijn met zijn conclusies. De wonden die ze hadden, waren elders toegebracht en daarna waren ze hiernaartoe vervoerd en opgehangen, al dan niet dood.

Het gebrek aan bloed maakte het geheel zo mogelijk nog angstaanjagender. De mannen leken nu op karkassen in een slachthuis, ontdaan van alle persoonlijkheid. Zielloos. Het trof hem hoe juist de afwezigheid van het bloed de situatie nog gestoorder maakte. Klinisch, dat was het juiste woord. Kil en klinisch, zonder enige emotie.

Hij kon aan de frons op Neli's gezicht zien dat ze nog steeds onder de indruk was van wat ze hier aangetroffen had. En om eerlijk te zijn, dat was hij zelf ook.

Het was in elk geval een moordpartij van een omvang en een beestachtigheid die hij zelden had aangetroffen. In elk geval niet in Nederland. Of in Europa, wat dat betreft. Hij herinnerde zich een aantal gevallen uit zijn tijd bij het Korps Commandotroepen in gebieden als Bosnië, Afghanistan en Syrië, maar dat was altijd tijdens een oorlogssituatie geweest. Bovendien was het hem niet ontgaan dat alle vier de doden een donkere huid en een baard hadden.

Het was gevaarlijk om nu al conclusies te trekken. Niet iedereen met een donkere huid en een baard was een moslimextremist. Maar ook niet iedereen eindigde zijn leven hangend aan een touw in een Zaanse loods met zijn uitgesneden tong op zijn borst. Hij dacht dat hij nu wel begreep waarom Raaf hem hiernaartoe had gestuurd.

Hij liep terug naar Neli, die vervolgens de twee rechercheurs naast haar met een kort gebaar weer aan het werk zette.

‘Goed,’ zei ze. ‘Eerste indrukken?’

Hamer zuchtte diep om zichzelf tijd te geven zijn gedachten te ordenen. Hij was nooit een voorstander geweest van het uitspreken van eerste indrukken, omdat hij het gevoel had dat hij zich dan op een of andere manier vastlegde en dus minder openstond voor andere opties.

‘Tijdstip van overlijden?’ vroeg Hamer. ‘Ik neem aan dat de lijkschouwer wel een idee heeft? Meer dan een dag, gok ik. Eerder twee.’

Neli knikte. ‘Meneer de lijkenkenner. Zesendertig tot achtenveertig uur. Maar dat is maar een ruwe schatting. Ze gaan zo meteen door naar de patholoog-anatoom, die me hopelijk vanavond nog een nauwkeuriger bepaling kan geven.’

Hamer keek op zijn horloge. ‘Dat betekent dat ze afgelopen maandag vermoord zijn.’

Hij keek op. Voor hem hingen de vier mannen tegen de lichte achtergrond van de grijze roldeur, goed verlicht door de brede dakramen in het plafond boven hun hoofd. Een imponerend schouwspel.

Wellicht hadden ze nog geleefd toen ze hier opgehangen werden. Nee, hij wist het wel zeker. Hij kon het bijna voor zich zien. De vier mannen, een voor een opgehangen aan een touw, door bloedverlies niet in staat om meer dan een zwak protest te uiten. Hun tong uitgesneden terwijl ze stierven. Op het laatste moment een kogel om zeker te zijn dat ze dood waren. Maar waarom? Er bestond geen enkele kans dat ze zouden overleven. Symbolisch, misschien. Een vernedering. Machtsvertoon. Een boodschap aan anderen.

Hij schudde zijn hoofd en het beeld verdween.

‘Een goed geplande executie,’ zei hij uiteindelijk. ‘Grondig voorbereid. Ze zijn ergens anders gemarteld en hier vervolgens opgehangen om gevonden te worden.’

‘Dat was ook mijn eerste indruk,’ antwoordde ze. ‘Uitgesneden tongen. Verraders dus. Maar er zit me iets dwars. Het feit dat we ze gevonden hebben. We zijn omringd door water en oud metaal en het is een koud kunstje om de lichamen te laten verdwijnen.’

‘Mij zit ook iets dwars,’ zei Hamer. ‘Maar dat niet. Als je een verrader executeert, wil je dat die gevonden wordt. Als een boodschap aan anderen om vooral hun mond niet voorbij te praten.’

Hij aarzelde even. ‘Ik denk dat ik wel weet waarom Raaf me hiernaartoe gestuurd heeft. Iemand heeft hem een foto gestuurd van de mannen die hier hangen en hij dacht meteen wat jij en ik ook onmiddellijk aannamen.’

‘Dat het moslims zijn?’ vroeg Neli.

‘Inderdaad,’ antwoordde Hamer. ‘Er zijn aanwijzingen die we niet over het hoofd kunnen zien. De vier mannen hebben een wilde baard, die relatief onverzorgd is. Niet bijgepunt en keurig gekamd zoals bij hipsters. Bovendien hebben ze hun snor geschoren en dragen ze het haar kort maar nergens opgeschoren. Dit is meer de stijl van de conservatievere moslims, zoals de salafisten.’

Hij wreef nadenkend over zijn kin. Hij was zich terdege bewust van de risico’s van etnisch profileren, maar in deze fase was het belangrijk dat geen enkele mogelijkheid over het hoofd gezien werd.

‘En daarbij,’ ging hij verder, ‘lijken de verwondingen van de vier veel op de rituele martelingen en verminkingen die uitgevoerd worden door de extremistische islamitische groepen die vinden dat ze een heilige oorlog vechten. En die combinatie laat tegenwoordig bij elke veiligheidsdienst ter wereld alarmbellen afgaan. Zijn er identiteitsbewijzen gevonden?’

Neli schudde haar hoofd. ‘Niets,’ antwoordde ze. ‘En dan bedoel ik helemaal niets. Er is niet meer dan wat je ziet. Ik heb foto’s van hun gezicht laten maken zodat we in elk geval op pad kunnen in de buurt, al verwacht ik daar weinig van.’

‘Ik had eigenlijk ook niet anders verwacht,’ zei Hamer. ‘Daarvoor lijkt het allemaal te goed gepland. Nog iets anders. Wie heeft de lichamen gevonden?’

‘Anonieme tip,’ antwoordde Neli. ‘Luister maar.’

Ze pakte haar telefoon, tikte er een paar keer op en hield het toestel toen tussen hen beiden in. Het was een opgenomen telefoongesprek met een politiebeambte in Zaandam. Nadat die had opgenomen, klonk er een stem die duidelijk vervormd was.

‘Luister naar me. En luister goed. In de loods van Fakir en Van Roosmalen Oude Metalen aan het Kruisbaken is een moord gepleegd.’

‘Aan het Kruisbaken zei u? Wie kunnen we daar vinden, meneer?’

‘Ik zeg: luister naar me. Ga snel.’

‘Bent u een getuige, meneer? Wat is uw naam?’

Hierna werd het gesprek beëindigd. Ondanks de vervorming van de stem was de spreker duidelijk een man, die kalm en beheerst had gesproken in accentloos Nederlands. Behalve de naam Fakir, daar lag de klemtoon niet op de eerste lettergreep, zoals je zou verwachten, maar op de laatste. *Fa-KIR*. Iemand die wist hoe de naam uitgesproken moest worden.

‘Interessante woordkeuze,’ zei Hamer. ‘Iemand die er nauw bij betrokken is, lijkt me. Want hoe wist hij anders wat hierbinnen gebeurd was? Het is van buiten niet te zien. En wat me vooral intrigeert is dat hij “Ga snel” zegt. Waarom snel? Wist hij iets wat wij niet weten? De man aan de telefoon klonk kalm, niet gehaast of bang, maar hij zei heel nadrukkelijk dat we naar hem moesten luisteren. Twee keer zelfs. Alsof het heel belangrijk was. Maar waarom zou hij deze boodschap aan de politie geven? Is dit de dader en speelt hij een spelletje met ons?’

Het telefoontje had het onrustige gevoel dat hij al had, alleen nog maar doen toenemen. Er lag iets verscholen achter die vervormde stem, iets wat hem de koude rillingen had bezorgd. En de laatste keer dat hem dat was overkomen was twintig jaar geleden, toen hij net bij het Korps was.

Hij keek Neli aan. ‘Ik weet dat dit speculatie is. Maar stel dat dit de dader was aan de telefoon. Wat zou jouw profiel zijn van zo’n man? Kan het een seriemoordenaar zijn?’

Neli keek hem fronsend aan, alsof ze probeerde te peilen of hij haar voor de gek hield. Ze was gespecialiseerd in seriemoordenaars en had een achtergrond in criminele psychologie. Hij was bij hun vorige zaak onder de indruk geraakt van haar kennis en vaardigheid op dit gebied. Hamer had nooit zoveel geloof gehecht aan die zogenaamde wetenschap achter het profileren van misdadigers, maar had moeten toegeven dat het in de juiste handen en mits omzichtig gebruikt de nodige waarde kon hebben.

‘Iemand met veel zelfvertrouwen,’ antwoordde ze. ‘Dat in elk geval. Iemand die een noodzaak voelt te communiceren, om wat voor reden dan ook.’ Afwezig duwde ze haar bril, die naar het puntje van haar neus gezakt was, met haar vinger omhoog. Het was een tic die Hamer inmiddels van haar kende en die erger werd naarmate ze zenuwachtig was of diep in gedachten verzonken. ‘De buikwonden en de tong duiden op marteling, het schot in het hoofd op genade. In theorie kunnen we dat als een ritueel beschouwen. Maar al met al zou ik zeggen, nee. Dit is niet het klassieke patroon van een seriemoordenaar. Ik acht het waarschijnlijker dat het gaat om iemand die in opdracht werkt van een organisatie en die al eerder vermoord heeft. Al wordt het verschil met een echte seriemoordenaar dan nogal vaag.’

Hamer knikte. Dat was nu net het probleem in zaken als deze. Er zat niet veel verschil tussen seriemoordenaars en terroristen, in elk geval als het ging

om terroristen die uit overtuiging mensen doodden zónder daarbij zelfmoord te plegen. Carlos de Jakhals, Theodore Kaczynski, de Unabomber of zelfs Anders Breivik. De Rote Armee Fraktion. Al Qaida. De Rode Brigades in Italië. RaRa in Nederland. Het maakte niet uit of ze links of rechts of christelijk of moslim waren. En de beruchtste terroristen waren geen schuimbekkende fanatici die met een bomgordel over straat liepen en al schietend een café binnenkwamen, maar sluwe idealisten die hadden geleerd om effectief, dodelijk en vooral onzichtbaar te zijn.

Als deze mannen gestraft waren, dan zou dat kunnen betekenen dat ze als vijandige soldaten beschouwd werden, of als eigen troepen die de goede zaak verraden hadden. Hij zei dit niet hardop. Het was nog te vroeg om te zeggen of ze hier met een terreurcel te maken hadden, of dat het om een afrekening in het criminele circuit ging. Maar gezien de omstandigheden leek dat laatste hem al zeer onwaarschijnlijk.

Alles wees op een rituele executie. Dat hield in dat iemand de autoriteit had om deze rituele marteling uit te laten voeren. Iemand die de ijzeren discipline kon opleggen die nodig was om anderen dit soort opdrachten te laten uitvoeren. Dat impliceerde geloof. Of ideologie. Of allebei, want wie kende tegenwoordig het verschil nog?

En het zorgwekkende was dat deze man duidelijk iets van plan was. Dat dit meer was dan alleen maar een disciplinaire maatregel. Want waarom anders dat telefoontje naar de politie? Hamers eigen analyse was dat het brein achter deze executie een berekenende idealist was, iemand die zichzelf perfect onder controle had.

‘Het is hem in elk geval niet om aandacht te doen,’ zei hij. ‘Anders had hij de pers wel gebeld in plaats van de Zaanse politie. En ik heb geen pers gezien toen ik hiernaartoe kwam.’

‘Dat willen we zo lang mogelijk zo houden,’ zei Neli. Ze keek naar de twee rechercheurs die druk aan het werk waren en nu gezelschap kregen van een derde die een fototoestel vasthield. ‘Heb je hier genoeg gezien? We lopen alleen maar in de weg. En ik wil je de rest van het bedrijf nog laten zien en dan vooral het kantoor.’

Hamer knikte. ‘Ik heb genoeg gezien. Kom maar op met die rondleiding.’